

NKK INFORMERER

Nr. 8 - Desember 2004

INNHold:

- **Referanseintervall for hematologi, NORIP**
- **Norske laboratoriers riktighet.....**
- **Versjon 3 av sertifikatet til NFKK Reference Serum X**
- **Spørreundersøkelse om NORIP**
- **PT-INR utført med Trombotest**
- **Labquality's nettsider www.labquality.fi**
- **NOKLUS' nettsider www.noklus.no**
- **Oppdaterte addresselister for klinisk kjemiske laboratorier i Norge**
- **EKV-programmet for 2005**

Referanseintervall for hematologi, NORIP

Vi vil minne om at styret i Norsk Selskap for Klinisk Kjemi og Klinisk Fysiologi (NSKKKF) i høst har anbefalt norske laboratorier å innføre NORIP's publiserte referanseverdier for hematologiparametrene.

Arbeidet med hematologiparametrene kom i gang etter initiativ fra Finland og er for en stor del utført av svenske og finske laboratorier. Det var 60 laboratorier som deltok i prosjektet, og 12 ulike automatiske hematologiinstrumenter var representert. Kun ett norsk laboratorium deltok. De foreslåtte referansegrensene er gjengitt nedenfor:

	Kjønn	NORIP forslag	Alternative enheter og antall desimaler		
Hb	K	117-153	g/L	11.7-15.3	g/100 mL
	M	134-170		13.4-17.0	
Hematokritt	K	0.348-0.459	L/L	0.35-0.46	
	M	0.395-0.500		0.40-0.50	
Erytrocytter	K	3.94-5.16	$10^{12}/L$		
	M	4.25-5.71			
MCV		82-98	fL		
MCH		27.1-33.3	pg	27-33	pg
MCHC		317-357	g/L	32-36	g/100 mL
Leukocytter		3.5-8.8	$10^9/L$		
Trombocytter	K	165-387	$10^9/L$	145-390	$10^9/L$
	M	145-348			

Av praktiske grunner var det ikke mulig å benytte felles kalibrator eller kontrollmateriale for hematologiprojektet, men dokumentasjonen tilsier at det er god overensstemmelse mellom de aktuelle instrumentene. Det anbefales at laboratoriene bedømmer sin overensstemmelse ut fra resultater fra ekstern kvalitetsvurdering.

Flere detaljer om de enkelte komponentene kan du lese her:

NORIP's nettside: www.furst.no/norip under **Hematology data**

Videre kan du under **NORIP conclusions** finne henvisninger til publikasjoner der disse to er spesielt aktuelle:

- Reference intervals for haematology analytes. Preliminary results from the Nordic Reference Interval Project, Klinisk Biokemi i Norden, 2003, volum 15, no 2, s 20-21. (Dette er preliminnære resultater, konklusjonen ble som angitt i tabellen over!)
- A multicentre study of reference intervals for haemoglobin, basic blood cell counts and erythrocyte indices in the adult population of the Nordic countries G. Nordin et al, Scand J Clin.Lab Invest 2004;64:385-398

Kommentar fra Sverre Sandberg:

Flere laboratorier har uttrykt skepsis til å innføre en øvre grense for leukocytter på $8.8 \times 10^9/L$, som er lav i forhold til $11 \times 10^9/L$ som de fleste benytter i dag. Dette kan ha noe å gjøre med at preanalytiske forhold var mer kontrollerte i NORIP enn hva man vanligvis oppnår i daglig rutine. Likefullt er det denne verdien man anbefales å regne som øvre referansegrense for leukocytter. Dersom man tidligere har brukt en høyere verdi som øvre referansegrense og også har brukt den som aksjonsgrense, bør man formidle til klinikerne at referanseintervallet er endret, men at aksjonsgrensene ikke bør endres, ettersom det ikke foreligger metodeendringer. Dette vil også understreke det vi hele tiden sier, nemlig at referansegrenser ikke skal forveksles med aksjonsgrenser. Velger man likevel å beholde gamle grenser fordi det er det "enklaste", så bør man kanskje informere om at man bruker aksjonsgrenser og ikke referansegrenser.

Norske laboratoriers riktighet målt ved bruk av NFKK Reference Serum X
Plott som viser de norske laboratoriers riktighet ved bruk av NFKK Reference Serum X, samt det tilhørende regneark er lagt ut på NORIP's nettside www.furst.no/norip/X/nor Hvert laboratoriums avvik fra targetverdi for X er angitt sortert etter målesystem og med en laboratoriekode slik at man skal finne igjen eget laboratorium. Plottene er spesielt egnet til å vurdere om et avvik er generelt for et målesystem eller om det har et lokalt opphav.

Versjon 3 av sertifikat for NFKK Reference Serum X.

Denne 3.versjonen av sertifikatet er tilgjengelig på NORIP sin nettside www.furst.no/norip Endringen består i at sertifikatets gyldighet er forlenget med 24 måneder.

Spørreundersøkelse om NORIP

Som en foreløpig avslutning av NORIP tok EQUALIS initiativet til en spørreundersøkelse om hvordan laboratoriene vurderer nytteverdien av prosjektet. Vi i de øvrige nordiske landene ønsker å følge opp, og NKK vil derfor sende ut et spørreskjema i begynnelsen av januar. Vi håper laboratoriene vil ta seg litt tid til å besvare spørsmålene. Svarene vil bli sammenstilt og redistribuert til laboratoriene, og kan tjene som god bakgrunn for vurdering av liknende prosjekter i fremtiden.

PT-INR utført med Thrombotest

Medinor (Axis-Shield) meddelte i høst at de for det norske marked vil endre Thrombotest slik at Thrombotest skal være kalibrert mot EQUALIS kalibratorene. I skriv fra Medinor ble det angitt en reduksjon i forhold til tidligere INR-nivå på ca. 10%. Erfaringer med denne omkalibreringen følges nøye ved flere klinisk-kjemiske laboratorier. En foreløpig rapport viser at denne justeringen har vært noe "forsiktig" i forhold til det nivå laboratoriene måler med sine EQUALIS-kalibrerte PT-INR-metoder.

En ny INR-komiteé nedsatt av NSKKKF overvåker situasjonen og komiteen skal ha nytt møte i januar 2005. Forøvrig henvises til NOKLUS og NOKLUS' konsulenter www.noklus.no. Bakgrunnsstoff: Sverre Sandberg, Analyse av protrombintid i primærhelsetjenesten, Tfnl 2001; 121:3435.

Labquality's nettsider (www.labquality.fi)

Mange norske laboratorier benytter nå Labquality's nettsider, spesielt til å sende resultater og/eller hente ut svarrapporter i forbindelse med klinisk kjemi programmet. Nettsidenes layout endres litt etter hvert, - med forbedring av eksisterende funksjoner og etablering av nye Internet funksjoner, som for eksempel urinmorfologi og PSA. For å forenkle strukturen noe, og dermed bedre funksjonaliteten, vil teksten i hovedsak være tospråklig, - engelsk og finsk, og bare unntaksvis vil du finne norsk.

NKK er i ferd med å utarbeide en oppdatert instruks for bruk av nettsiden til klinisk kjemi programmet som vil være klar med det første. For øvrig minner vi om kalenderen med informasjon om eksakte utsendelsesdatoer.

NOKLUS' nettsider (www.noklus.no)

Laboratoriene anbefales også å gjøre seg kjent med NOKLUS sine nettsider. Selv om innholdet her primært er myntet på primærhelsetjenesten, kan en del av stoffet også være interessant for sykehuslaboratoriene, som for eksempel sammendrag fra SKUP-undersøkelser, prosedyrebeskrivelser i laboratoriepermene, NOKLUS klinikk, publikasjoner, mv. Under "Utsendelser våren 2005" finnes en tabell over eksakte utsendelsestidspunkt for de ulike programmene.

Oppdatert adresseliste for klinisk kjemiske laboratorier i Norge

Laboratoriene fikk tilsendt en komplett adresseliste i mars 2004. Denne vil bli oppdatert på basis av informasjon fra laboratoriene ved påmeldingen til 2005, og deretter distribuert til laboratoriene.

EKV-programmet for 2005

Vi minner om påmeldingsfristen: **15. desember 2004!**

Romjulen

NKK vil holde lukket i romjulen

Takk for i år og god jul!

Tilslutt vil vi takke laboratoriene for et godt og hyggelig samarbeid i året som er gått, og vel møtt til ny frisk i 2005!

Ullevål 8.desember 2004

Med vennlig hilsen

Heidi Steensland og Bente Heesch

Heidi Steensland Tlf. 22 11 94 80 Faks 22 11 81 89 Email: heidi.steensland@ioks.uio.no

Bente Heesch Tlf. 23 01 65 42 Faks 22 11 81 89 Email: nkvalit@online.no

GOD JUL!